

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie X./2016
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 32/2015
populárny názov	Kontradiktórnosť konania ako jeden z aspektov práva na spravodlivý proces
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	07.06.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ ako jedného z aspektov práva na spravodlivý proces je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany.
skutkový stav a základné fakty	Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľov vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 12. marca 2014 (ďalej aj „namietaný rozsudok“). Sťažovatelia boli uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z 19. októbra 2012 pribratí ako účastníci do konania vedeného na krajskom súde na základe žaloby podanej 7. septembra 2011, v ktorom sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutí žalovaného. Dôvodom na pribratie sťažovateľov do konania bola skutočnosť, že títo boli účastníkmi správneho konania, v rámci ktorého bolo vydané žalobou napadnuté rozhodnutie správneho orgánu, a teda výsledkom súdneho konania môžu byť dotknuté ich práva a povinnosti. Krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom z 13. februára 2013 tak, že napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Proti rozsudku krajského súdu podali odvolanie sťažovatelia a žalovaný. Sťažovatelia vo svojom odvolaní žiadali, aby najvyšší súd ako súd odvolací odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol. K odvolaniu sťažovateľov sa vyjadril žalovaný aj žalobca, avšak ani jedno z týchto vyjadrení nebolo sťažovateľom doručené. Podľa názoru sťažovateľov najvyšší súd porušil právo sťažovateľov na spravodlivý súdny proces, keďže nedodrжал zákonom stanovený procesný postup v súdnom konaní a súčasne tým došlo aj k odopretiu

	<p>spravodlivosti a možnosti konať pred súdom, tým, že sťažovateľom nedoručil vyjadrenia ostatných účastníkov konania k ich odvolaniu. V postupe najvyššieho súdu sťažovatelia vidia aj porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré má spočívať v nerešpektovaní zásady kontradiktórnosti tým, že v čase rozhodovania najvyššieho súdu žalobca disponoval podaním, s ktorým sa sťažovatelia nemali možnosť oboznámiť a náležite naň reagovať.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je teda – okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) – aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“. Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany.</p> <p>Sťažovatelia ako dôvod svojej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu uviedli, že im najvyšší súd nedoručil vyjadrenie žalobcu k ich odvolaniu, čím im bola odňatá príležitosť vyjadriť sa k tomuto stanovisku a čím teda došlo k porušeniu ich vyššie označených práv.</p> <p>Po podrobnom posúdení sťažnosti dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť je podaná dôvodne.</p> <p>Z obsahu spisu a vyjadrení účastníkov konania je nepochybné, že najvyšší súd pred svojím rozhodnutím nedoručil strane sťažovateľa stanovisko žalobcu k podanému odvolaniu, ktoré bolo doručené najvyššiemu súdu 17. júna 2013. Rovnako sťažovatelia nemali možnosť vyjadriť sa k tomuto stanovisku inak, keďže vo veci rozhodol najvyšší súd bez nariadenia pojednávania za prítomnosti dotknutých účastníkov súdneho sporu. Z obsahu napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu je zrejmé, že vyjadrenie žalobcu najvyšší súd začlenil do odôvodnenia svojho rozhodnutia.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie EŠLP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 17127/12), ktorého závery sú aplikovateľné aj na prípad sťažovateľov. V citovanom rozhodnutí EŠLP uviedol, že aj keď predmetné vyjadrenie odporcu neobsahovalo žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa sťažovateľka už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a podľa vlády nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a sťažovateľke mala byť daná možnosť oboznámiť sa s ním.</p> <p>Ústavný súd poukazuje aj na ďalšie rozhodnutia EŠLP, napr. vo veci Ringier Axel Springer proti Slovenskej republike č. 35090/07 zo 4. 10. 2011, body 84 – 86 s ďalšími odkazmi, a Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike č. 23083/05 z 27. 4. 2010, bod 29, podľa ktorých požiadavka, že účastníci v súdnom konaní musia mať možnosť dozvedieť sa a reagovať na všetky predložené dôkazy a vyjadrenia, sa v ich prípade uplatňuje na odvolacie konanie, ako aj na konanie na prvom stupni bez ohľadu na skutočnosť, že odvolanie nemusí obsahovať nové tvrdenia.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu uvedeným postupom najvyššieho súdu v odvolacom konaní bola nepochybne porušená jedna z požiadaviek spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania, keďže sťažovateľom nebolo umožnené zaujať stanovisko k vyjadreniu žalovaného k jeho odvolaniu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. marca 2014 porušené bolo.</u> 2. <u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. marca 2014 zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.</u> 3. <u>Sťažovateľom priznal náhradu trov právneho zastúpenia.</u>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: III. ÚS 79/02, II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 402/08, IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04, I. ÚS 49/01, I. ÚS 1/03, IV. ÚS 259/2011, II. ÚS 584/2011</p> <p>EŠLP: rozhodnutie z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 17127/12), Ringier Axel Springer proti Slovenskej republike č. 35090/07 zo 4. 10. 2011, body 84 – 86, Hudáková a ďalší proti Slovenskej</p>

	republike č. 23083/05 z 27. 4. 2010, bod 29
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	

spisová značka	III. ÚS 341/2015
populárny názov	Povolenie obnovy konania v prípade uloženia trestu za použitia neústavnej časti asperačnej zásady
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	17.08.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	V čase rozhodovania o prvom návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania sa ako na všeobecných, tak aj na ústavnom súde viedla polemika o tom, ako by mali súdy pristupovať k návrhom na povolenie obnovy konania v súvislosti s neústavnou časťou asperačnej zásady, ktorá však bola po prijatí stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 26. novembra 2013 a predovšetkým po prijatí zjednocujúceho stanoviska pléna ústavného súdu zo 7. mája 2014 ukončená v prospech plnohodnotnej ochrany práv odsúdených. Uvedené skutočnosti boli krajskému súdu v čase jeho rozhodovania známe a tento ich preto mal s ohľadom na potrebu materiálnej ochrany ústavnosti v napadnutom uznesení zohľadniť. Keďže krajský súd uvedené úvahy v napadnutom uznesení nezohľadnil, porušil právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa 46 ods. 1 ústavy.
skutkový stav a základné fakty	Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľa ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) z 9. decembra 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 5. marca 2014 návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Trnava (ďalej len „okresný súd“), pretože mu bol uložený trest odňatia slobody na základe aplikácie tzv. asperačnej zásady v zmysle ustanovenia § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, a to v celom znení tohto ustanovenia, ktoré bolo platné účinné v čase ukladania trestu, t. j. že aj za uplatnenia tohto ustanovenia v časti za bodkočiarkou, ktorá bola na základe nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 (ďalej len „nález ústavného súdu o asperačnej zásade“) vyhlásená za nesúladnú s čl. 1 ústavy. Okresný súd svojím uznesením zo 7. apríla 2014 návrh na povolenie obnovy konania podľa ust. § 399 ods. 2 Trestného poriadku odmietol. Sťažovateľ napadol uznesenie okresného súdu sťažnosťou, v ktorej poukazoval jednak na nález ústavného súdu o asperačnej zásade, ako aj na naň reflektujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013 (ďalej len „stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu“) vydaného pre účely zjednotenia výkladu a aplikácie ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku. O podanej sťažnosti rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým ju podľa ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Krajský súd uviedol, že tento návrh sťažovateľa uvádza len tie isté skutočnosti ako jeho prvý návrh a tiež to, že stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu nemožno pre účely povolenia obnovy konania považovať za novú skutočnosť alebo dôkaz. Sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za svojvoľné a arbitrárne.
z odôvodnenia	Predmetom sťažnosti je posúdenie napadnutého uznesenia krajského súdu vo vzťahu k novému návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania. Prvý návrh sťažovateľa na obnovu konania v jeho trestnej veci, v ktorom

poukazoval na nález ústavného súdu o asperačnej zásade, bol uznesením okresného súdu z 8. augusta 2013 zamietnutý. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením krajského súdu z 31. októbra 2013 zamietnutá. Všeobecné súdy vychádzali z úvahy, že „existencia Nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 28. 11. 2012 sama osebe nepredstavuje skutočnosť, ktorá by aj v spojení s ustanovením § 41b zákona č. 38/1993 Z. z. zakladala obligatórne povinnosť okresného súdu povoliť obnovu konania“ a dospeli k záveru, že trest pôvodne uložený sťažovateľovi je aj za novej právnej situácie zákonný. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť podľa čl. 127 ústavy, ktorá bola uznesením ústavného súdu z 24. apríla 2014 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Ústavný súd v danej veci konštatoval, že zistenia krajského súdu nie sú výsledkom svojvôle a že tento komplexne zhodnotil všetky skutkové okolnosti relevantné na rozhodovanie. Ďalej uviedol, že povolením obnovy konania „ex offo“ by došlo k nadbytočnému, formálnemu a neúčelnému prehodnocovaniu právoplatných rozhodnutí v trestných veciach, ktoré by boli na základe návrhov odsúdených bez ďalšieho preskúmané, napriek tomu, že už v konaní o obnove konania je zo všetkých okolností zrejmé, že obnovenie konania nemôže pre odsúdeného privediť iný, resp. priaznivejší výsledok.

Následne plénum ústavného súdu prijalo 7. mája 2014 zjednocujúce stanovisko sp. zn. PLz. ÚS 2/2014 (ďalej aj „zjednocujúce stanovisko ústavného súdu“) v tomto znení: „Bod II stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013, ktoré súvisí s aplikáciou nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. decembra 2012 (nález o asperačnej zásade), zabezpečuje dotknutým fyzickým osobám plnohodnotnú ochranu ich základných práv a slobôd, a preto je v plnom rozsahu aplikovateľný nielen v konaniach pred všeobecnými súdmi, ale aj v konaniach pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.“

V bode II stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu je vyjadrený tento právny názor: „Ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá sa skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení. Preto súd už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.“

Sťažovateľ podal medzičasom nový návrh na povolenie obnovy konania, v ktorom poukázal nielen na nález ústavného súdu o asperačnej zásade, ale podľa jeho názoru aj na novú skutočnosť, a to stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Jeho návrh na povolenie obnovy konania bol uznesením okresného súdu zo 7. apríla 2014 odmietnutý. Sťažnosť sťažovateľa proti tomuto uzneseniu bola zamietnutá napadnutým uznesením krajského súdu. Okresný súd i krajský súd zhodne konštatovali, že podmienky na povolenie obnovy konania neboli splnené, pretože skutočnosti, ktoré sťažovateľ vo svojom návrhu uviedol, sú totožné so skutočnosťami v zmysle jeho prvého návrhu.

Ústavný súd konštatoval, že záver okresného súdu a krajského súdu o tom, že stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu nie je možné pre účely povolenia obnovy konania považovať za novú skutočnosť, nie je možné z ústavného hľadiska považovať za svojvoľný či arbitrárny. Aj podľa názoru ústavného súdu môžu byť novými skutočnosťami iba skutočnosti súdu v pôvodnom konaní neznáme, ktoré však už v dobe vydania rozhodnutia existovali a až neskôr vyšli najavo. Nový výklad ustanovenia hmotného práva teda nemôže byť novou skutočnosťou, ak v dobe vydania pôvodného rozhodnutia neexistoval. Ústavný súd však berúc do úvahy už opísané okolnosti prípadu považuje za rozhodujúcu skutočnosť, ktorú krajský súd v napadnutom uznesení vôbec nezohľadnil. Z pohľadu sťažovateľa bolo novou skutočnosťou, podobne ako v prípade jeho prvého návrhu na povolenie obnovy konania, to, že mu bol uložený trest za použitia neústavnej časti asperačnej zásady. V čase rozhodovania o prvom návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania sa ako na všeobecných, tak aj na ústavnom súde viedla polemika o tom, ako by mali súdy pristupovať k návrhom na povolenie obnovy konania v súvislosti s neústavnou časťou

	<p>asperačnej zásady. To malo pred všeobecnými súdmi za následok, že návrhy na obnovu konania v súvislosti s neústavnou časťou asperačnej zásady niektoré súdy zamietali a iné zas obnovu konania povoľovali. Ani judikatúra ústavného súdu nebola v tomto smere jednotná. Opísaná názorová polemika však bola po prijatí stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 26. novembra 2013 a predovšetkým po prijatí zjednocujúceho stanoviska pléna ústavného súdu zo 7. mája 2014 ukončená v prospech plnohodnotnej ochrany práv odsúdených (sťažovateľov). Uvedené skutočnosti boli krajskému súdu v čase jeho rozhodovania (9. decembra 2014) známe a tento ich preto mal s ohľadom na potrebu materiálnej ochrany ústavnosti v napadnutom uznesení zohľadniť. Vo výnimočných okolnostiach daného prípadu bolo totiž pri porovnaní situácie sťažovateľa so situáciou iných odsúdených, ktorým bola za obdobných okolností obnova konania povolená, potrebné prihliadať na princíp spravodlivosti a predovšetkým na to, čo bolo pre sťažovateľa v danej veci v stávke (výška nepodmienečného trestu odňatia slobody).</p> <p>Keďže krajský súd uvedené úvahy v napadnutom uznesení nezohľadnil, porušil právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa 46 ods. 1 ústavy.</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poukazuje na doterajšiu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej možno vyvodiť, že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj obnovu konania. Článok 6 ods. 1 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania. Vzhľadom na uvedené ústavný súd tejto časti sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Trnave z 9. decembra 2014 porušené bolo.</u></p> <p><u>2. Uznesenie Krajského súdu v Trnave z 9. decembra 2014 zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>3. Sťažovateľovi finančné zadostučinenie nepriznal.</u></p> <p><u>4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky uložil zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa.</u></p> <p><u>5. Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>6. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: III. ÚS 264/2014, PLz. ÚS 2/2014, I. ÚS 673/2013, IV. ÚS 110/2014, IV. ÚS 37/2014, IV. ÚS 382/09, m. m. I. ÚS 5/02, IV. ÚS 403/09</p> <p>EStP: A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 3. 2003, Callaghon c. Spojené kráľovstvo z 9. 5. 1985, Décisions et rapports, č. 60</p> <p>Najvyšší súd SR: stanovisko trestnoprávneho kolégia sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013</p>
súvisiace právne predpisy	<p>zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, § 394 ods. 1</p> <p>zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, § 41b ods. 1</p>
klúčové slová	<p>Trest - asperačná zásada</p> <p>trestné konanie - obnova konania v trestnom konaní</p> <p>obnova konania - obnova konania v trestnom konaní</p>

spisová značka	III. ÚS 161/2016
populárny názov	Náhrada trov dovolacieho konania
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	28.06.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Sťažovateľ, ktorý mal v dovolacom konaní plný úspech, si nárok na náhradu trov dovolacieho konania riadne uplatnil a trovy pozostávajúce výlučne z trov

	<p>právneho zastúpenia aj vyčíslil, pričom najvyšší súd v napadnutom uznesení jeho nárok na náhradu trov dovolacieho konania deklaroval. Ak za uvedenej situácie najvyšší súd sťažovateľovi trovy dovolacieho konania nepriznal, pretože ním vykonaný právny úkon prehladol, tak podľa názoru ústavného súdu nerešpektoval relevantnú právnu úpravu, resp. nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Z uvedeného dôvodu sa napadnuté uznesenie vo výroku o náhrade trov dovolacieho konania javí ako svojvoľné a vzhľadom na rozpor výrokovvej časti s odôvodnením i zmatečné.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní o ochranu osobnosti Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 28. mája 2012 uložil žalovanej, aby sa sťažovateľovi vystupujúcemu v procesnom postavení žalobcu ospravedlnila v súvislosti s viacerými článkami uverejneným v jednom z denníkov v roku 2002. Na základe odvolania žalovanej Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 26. marca 2015 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a zároveň rozhodol, že sťažovateľovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania. Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) prvým výrokom uznesenia z 19. novembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) odmietol ako procesne neprípustné. Druhým výrokom napadnutého uznesenia najvyšší súd žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v rámci prípravy dovolacieho konania mu okresný súd zaslal dovolanie žalovanej s tým, aby sa k nemu vyjadril. Urobil tak podaním z 10. júla 2015, ktoré bolo okresnému súdu (osobne) doručené 14. júla 2015. Vo svojom vyjadrení sťažovateľ žiadal dovolanie žalovanej odmietnuť a zaviazat' žalovanú zaplatiť žalobcovi trovy dovolacieho konania. Avšak najvyšší súd vychádzajúc z toho, že žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril, sťažovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. Sťažovateľ namietal, že napadnutým uznesením bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu.</p> <p>Ústavný súd posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.</p> <p>Napadnutým uznesením najvyšší súd nepriznal sťažovateľovi náhradu trov dovolacieho konania, k čomu v odôvodnení tohto uznesenia uviedol, že žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril a že „v dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.) Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože v súvislosti s dovolacím konaním mu žiadne trovy nevznikli.“</p> <p>Ústavný súd zistil, že vyjadrenie sťažovateľa k dovolaniu z 10. júla 2015, ktoré osobne podal okresnému súdu 14. júla 2015, okresný súd zaslal najvyššiemu súdu a podľa poštovej doručenkovej predmetnú zásielku na najvyššom súde prevzala splnomocnená osoba 17. júla 2015.</p> <p>Ako z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, najvyšší súd skutočnosť, že sťažovateľ, ktorý v predmetnom konaní vystupoval v procesnom postavení žalobcu, bol vo veci úspešný, nepopiera, a vyslovene deklaruje aj jeho nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Napriek skutočnosti, že v čase rozhodovania o podanom dovolaní najvyšší súd preukázateľne disponoval vyjadrením sťažovateľa z 10. júla 2015, v odôvodnení napadnutého uznesenia tvrdí, že žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.</p>

	<p>Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, ktorý mal v dovolacom konaní plný úspech, si nárok na náhradu trov dovolacieho konania riadne uplatnil a trovy pozostávajúce výlučne z trov právneho zastúpenia aj vyčíslil, pričom najvyšší súd v napadnutom uznesení jeho nárok na náhradu trov dovolacieho konania deklaroval. Ak za uvedenej situácie najvyšší súd sťažovateľovi trovy dovolacieho konania nepriznal, pretože ním vykonaný právny úkon prehliadol, tak podľa názoru ústavného súdu nerešpektoval relevantnú právnu úpravu, resp. nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Z uvedeného dôvodu sa napadnuté uznesenie vo výroku o náhrade trov dovolacieho konania javí ako svojvoľné a vzhľadom na rozpor výrokovej časti s odôvodnením i zmätočné. Na základe uvedených skutočností ústavný súd v zhode so sťažovateľom zastáva názor, že výrok napadnutého rozhodnutia o náhrade trov dovolacieho konania je arbitrárny.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. novembra 2015 vo výroku o náhrade trov dovolacieho konania porušené bolo.</u></p> <p><u>2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. novembra 2015 vo výroku o náhrade trov dovolacieho konania zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>4. Sťažnosti sťažovateľa vo zvyšnej časti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: m. m. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 147/08, I. ÚS 48/05, II. ÚS 272/08, m. m. II. ÚS 56/05, IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, IV. ÚS 481/2013, m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, m. m. I. ÚS 243/07, IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09</p> <p>EŠLP: Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, bod 30, rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B</p>
súvisiace právne predpisy	<p>zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1, 2, 4</p>
klúčové slová	<p>trovy konania rozhodnutie - odôvodnenie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na súdnu ochranu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na spravodlivý proces</p>

spisová značka	III. ÚS 190/2016
populárny názov	Prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu
sudca spravodajca	Ivetta Macejková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	13.09.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 4</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Najvyšší súd vôbec neodôvodnil svoje odchýlenie sa od judikatúry prevažujúcej v čase jeho rozhodovania o podanom dovolaní a ani sa argumentačne nevyrovnal s odlišným prevažujúcim právnym názorom najvyššieho súdu podporeného judikatúrou ústavného súdu a EŠLP, že nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia nie je vadou konania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Tento postup najvyššieho súdu nebol v súlade s princípom právnej istoty, a preto podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd uznesením z 30. júla 2015 porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľky pre namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 30. júla 2015 (ďalej aj „namietané uznesenie“).</p> <p>Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení povinnej účastníčkou exekučného konania vedeného na Okresnom súde Poprad (ďalej len „okresný súd“). Okresný súd svojím uznesením z 19. decembra 2011 vyhovel námietkam sťažovateľky proti exekúcii. Uznesenie okresného súdu bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) z 29. novembra 2012. Oprávnený v exekučnom konaní podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie v časti výroku o potvrdení uznesenia súdu prvého stupňa o vyhovení námietkam proti exekúcii. Najvyšší súd o podanom dovolaní rozhodol namietaným uznesením z 30. júla 2015 tak, že zrušil uznesenie krajského súdu v časti výroku o potvrdení uznesenia súdu prvého stupňa o vyhovení námietkam proti exekúcii a vec mu v tejto časti vrátil na ďalšie konanie.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podstatou sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základných práv podľa už uvedených článkov ústavy a dohovoru, ku ktorým malo dôjsť namietaným uznesením najvyššieho súdu, ktorým v rozpore so svojou stabilnou judikatúrou a s judikatúrou ústavného súdu meritórne prerokoval dovolanie napriek tomu, že podľa sťažovateľky neboli splnené podmienky jeho prípustnosti. Dôsledne sa nezaoberal tým, či sú naplnené predpoklady prelomenia právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu. Týmto postupom mal najvyšší súd neprímeraným spôsobom zasiahnuť do práva sťažovateľky na spravodlivý proces.</p> <p>Ústavný súd musel v sťažovateľkinej veci posúdiť, či namietaným uznesením najvyššieho súdu, podľa ktorého nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku zakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, došlo v okolnostiach daného prípadu k namietanému porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva.</p> <p>Ústavný súd už vo svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že vada konania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP znamená porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. To však neznamená, že by vždy zároveň platil aj opak. Bližšiu úpravu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý predpokladá aj možnosť vzniku procesných pochybení v občianskom súdnom konaní. Tento procesný kódex upravuje aj podmienky, za ktorých možno procesné nesprávnosti napraviť v dovolacom konaní. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania podľa § 237, pričom vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP. Aj niektorým ďalším vadám inej procesnej povahy majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam, avšak – na rozdiel od taxatívne vymenovaných vád – (len) v tom zmysle, že ich považuje za relevantný dovolací dôvod, ktorý možno uplatniť iba v takom dovolaní, ktoré je procesne prípustné (vada takejto povahy sama osebe však prípustnosť dovolania nezakladá).</p> <p>So zreteľom na právne závery ústavného súdu zaujaté v niektorých jeho nálezoch treba dodať, že je vždy vecou individuálneho posúdenia v každom jednotlivom prípade, aké dôsledky majú procesné nedostatky, ku ktorým došlo v postupe súdov v rámci občianskeho súdneho konania. Keďže dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno výnimočne napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných práv. Ide jednak o právo na spravodlivé súdne konanie, ale tiež o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Najvyšší súd preto musel brať na zreteľ nielen dovolateľom zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať aj na to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý bol vyjadrený právoplatnými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu. V</p>

zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) je prípustné zasiahnuť do nastolenej právnej istoty právoplatným rozhodnutím vnútroštátneho súdu vtedy, ak v konaní došlo k zásadnej vade alebo závažnému excesu, ktorý je potrebné napraviť.

V súvislosti s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa odklonu od stabilnej judikatúry najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu je aj princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov a že budú ich správne vykladať a aplikovať. Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď. Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná. Najvyšší súd by mal vždy rozhodovať so zreteľom na svoje vrcholné postavenie v systave všeobecných súdov, ako aj zabezpečovať jednotný výklad a používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Aj podľa názoru ESLP je v rozpore s princípom právnej istoty situácia, keď najvyšší súd (ako zjednocovateľ rozdielnych právnych názorov) je sám zdrojom hlbokých a trvalých inkonzistencií.

V prípade sťažovateľky najvyšší súd zhodnotil mieru pochybenia v procesnom postupe krajského súdu, ktorého odôvodnenie rozhodnutia vykazuje závažné nedostatky, ako takú, ktorej intenzita znamená, že bola oprávnenému odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Najvyšší súd v napadnutom uznesení nijakým spôsobom nereflektoval na právny názor vyjadrený v množstve rozhodnutí najvyššieho súdu, ako aj ústavného súdu, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP, nie však prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Nezdôvodnil, z akého dôvodu sa od tohto právneho názoru odchýlil. V odôvodnení svojho uznesenia sa obmedzil na konštatovanie, že právne závery vyslovené odvolacím súdom sú nepreskúmateľné, odôvodnenie je zmätočné, poukazy na súdne rozhodnutia sú neprislúchajúce a odôvodnenie rozhodnutia nereaguje na zásadnú argumentáciu odvolateľa. Podľa názoru najvyššieho súdu odvolací súd takýmto postupom dovolateľovi odňal možnosť konať pred súdom, a preto vyslovil, že výskyt tejto závažnej procesnej vady konania zakladá v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP prípustnosť a zároveň aj opodstatnenosť dovolania.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 5/1997 z 28. augusta 1997, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 11/1998 1998 vychádza dlhoročná rozhodovacia prax najvyššieho súdu, ktorá považuje nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu za vadu konania, ktorá môže zakladať dôvodnosť dovolania, nie však jeho prípustnosť podľa § 237 ods. 1 OSP. Ústavný súd uznáva, že tento právny názor nie je jednotne prijímaný všetkými senátmi najvyššieho súdu. Uvedené malo za následok prijatie stanoviska č. 2 občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 1/2016 (ďalej len „stanovisko č. 2“), z ktorého vyplýva, že „nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. To však bez ďalšieho neznamena, že nedostatočné (nepreskúmateľné) odôvodnenie rozhodnutia predstavuje dôvod, ktorý zakladá prípustnosť dovolania smerujúceho proti nemu. Na druhej strane ale treba pripustiť, že celkom výnimočne sa v praxi môže vyskytnúť prípad, v ktorom písomné vyhotovenie rozhodnutia nebude obsahovať ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. V súlade s právnymi závermi vyjadrenými v rozhodnutiach ESLP môže však o takýto výnimočný prípad ísť len vtedy, keď

nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia vykazuje znaky vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ alebo vady „zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. Len v takomto výnimočnom prípade môže uvedená okolnosť zakladať prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, lebo len takto charakterizovaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutia môže intenzitou svojich právnych dôsledkov prekročiť rámec tzv. inej vady, v tomto ustanovení Občianskeho súdneho poriadku neuvedenej. Najvyššiemu súdu boli tieto postoje známe už aj v čase rozhodovania o spornom dovolaní.

Právna otázka prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP z dôvodu nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu už bola predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu.

Ak bola určitá právna otázka alebo jej riešenie predmetom zovšeobecnenia, výsledok ktorého bol publikovaný v Zbierke ako judikát alebo stanovisko najvyššieho súdu, princípy materiálneho právneho štátu od všeobecných súdov vyžadujú, aby súdy v ďalšom konaní o obdobných veciach rozhodovali v súlade s takto zovšeobecneným právnym názorom. Všeobecný súd, pokiaľ sú pre to dané dôvody, sa od neho môže vo svojom ďalšom rozhodovaní odchýliť, nesmie však pritom postupovať spôsobom, ktorý by znamenal svojvôľu. Svoje odchýlenie sa od judikátu alebo stanoviska musí súd v takom prípade náležite odôvodniť. Ústavný súd už v predošlej judikatúre konštatoval, že ak súd rieši právnu otázku, ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odlišným spôsobom, bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy a môže tým porušiť aj právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

S odkazom na citovanú judikatúru najvyššieho súdu, najmä na judikát R 111/1998, nadväzujúce stanovisko č. 2 občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu a na vlastnú citovanú judikatúru ústavného súdu možno uzavrieť, že práve právny názor, že nepreskúmateľnosť, resp. nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia bez ďalšieho nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, ale zakladá iba inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) OSP, predstavoval v čase rozhodovania najvyššieho súdu prevažujúcu judikatúru. Podľa ústavného súdu mohla sťažovateľka odôvodnene očakávať, že najvyšší súd rozhodne v zmysle citovanej prevažujúcej judikatúry tak, že dovolanie dovolateľa odmietne. Najvyšší súd rozhodol opačne, no svoj právny názor o prípustnosti takéhoto dovolania nijakým spôsobom neodôvodnil.

Nad rámec uvedeného ústavný súd preskúmal, či v prerokúvanej veci nejde práve o výnimku v zmysle stanoviska č. 2, keď písomné vyhotovenie najvyšším súdom preskúmaného uznesenia krajského súdu neobsahovalo zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, avšak dospel k záveru, že najvyšším súdom preskúmané uznesenie krajského súdu obsahovalo vysvetlenie dôvodov podstatných pre jeho rozhodnutie. V prerokúvanej veci ide zrejme o prípad, kedy sa právne názory krajského súdu a najvyššieho súdu na platnosť uzatvorenej rozhodcovskej doložky rozchádzali. S odkazom na judikatúru najvyššieho súdu a judikatúru ESLP to nemožno považovať za okolnosť odôvodňujúcu zrušenie právoplatného rozhodnutia. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nevyplýva ani prítomnosť vady zásadnej, hrubej a podstatnej povahy, prípadne existencia justičného omylu, ktorý by bolo potrebné napraviť zásahom do právoplatného rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nevyplýva, či pri rozhodovaní o otázke prípustnosti dovolania proti právoplatným uzneseniam okresného súdu a krajského súdu posúdil vec aj z pohľadu vzájomného vzťahu práva dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia a princípu právnej istoty na strane sťažovateľky. Najvyšší súd vôbec neodôvodnil svoje odchýlenie sa od judikatúry prevažujúcej v čase jeho rozhodovania o podanom dovolaní a ani sa argumentačne nevyrovnal s odlišným prevažujúcim právnym názorom najvyššieho súdu podporeného judikatúrou ústavného súdu a ESLP, že nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia nie je vadou konania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Tento postup najvyššieho súdu nebol v súlade s princípom

	<p>právnej istoty, a preto podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd uznesením z 30. júla 2015 porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 4 ústavy ústavný súd uvádza, že sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti neuviedla žiadne dôvody a nevysvetlila, akým spôsobom malo dôjsť napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu k porušeniu uvedeného článku ústavy. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 4 ústavy preto ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosti nevyhovel.</p> <p>Porušenie základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 odôvodnila sťažovateľka tým, že vecným prerokovaním opravného prostriedku, na ktorý podľa sťažovateľky neboli splnené procesné podmienky, najvyšší súd bezdôvodne zvýhodnil druhého účastníka konania na úkor sťažovateľky. Podľa názoru ústavného súdu tým, že najvyšší súd interpretoval procesný právny predpis spôsobom, s ktorým sťažovateľka nesúhlasí, a rozhodol „v neprospech“ sťažovateľky, nedošlo k porušeniu princípu rovnosti účastníkov konania, a preto ústavný súd v časti namietaného porušenia čl. 47 ods. 3 ústavy sťažnosti nevyhovel.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>1. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2015 porušené bolo.</u></p> <p><u>2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>3. Sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 17/01, I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03, II. ÚS 261/06, II. ÚS 148/09, I. ÚS 393/08, I. ÚS 342/2010, IV. ÚS 75/09, II. ÚS 10/99, II. ÚS 234/03, IV. ÚS 92/09, I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06, IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05, IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, II. ÚS 45/2014, III. ÚS 551/2012, II. ÚS 382/2013, IV. ÚS 161/2012, IV. ÚS 196/2014, III. ÚS 1/2015, I. ÚS 364/2015, IV. ÚS 499/2011, I. ÚS 105/2014, I. ÚS 606/2014, III. ÚS 21/2016, I. ÚS 161/2016, III. ÚS 192/06</p> <p>ESELP: Ryabykh proti Rusku z 3. 12. 2003, sťažnosť č. 52854/99, bod 52, Kot proti Rusku z 18. 1. 2007, sťažnosť č. 20887/03, bod 29, m. m. Beian v. Rumunsko, sťažnosť č. 30658/05, Baranowski v. Poľsko, sťažnosť č. 28358/95, m. m. Sovtransavto Holding v. Ukrajina, sťažnosť č. 48553/99</p> <p>Najvyšší súd SR: rozsudok sp. zn. 2 Cdo 5/1997 z 28. augusta 1997 (uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 11/1998), stanovisko č. 2 občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 (uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 1/2016)</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, § 237 ods. 1 písm. f)
kľúčové slová	<p>Exekúcia</p> <p>Dovoľanie - prípustnosť</p> <p>Rozhodnutie - odôvodnenie</p> <p>právna istota</p> <p>rozhodcovské konanie - rozhodcovský súd</p>

spisová značka	III. ÚS 351/2016
populárny názov	Uloženie povinnosti správneho orgánu doručiť účastníkovi konania správne rozhodnutie a odloženie jeho vykonateľnosti súdom podľa § 250b ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález

dátum rozhodnutia	13.09.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1
analytická právna veta	Právny záver krajského súdu o neúčinnom doručovaní verejnou vyhláškou a nevyhnutnosti odkladu vykonateľnosti stavebného rozhodnutia neobstojí z dôvodu nedostatočného posúdenia skutkového stavu veci a nedostatočného a logicky nekoherentného odôvodnenia. Uvedené dôvody krajského súdu nekorešpondujú s jeho postupom. Hoci zákon v prípade konania podľa § 250b ods. 2 OSP výslovne neukladá rozhodovať po zadovážení administratívneho spisu, je zrejmé, že osobitne v danom prípade nebolo možné bez administratívneho spisu odôvodnenosť žaloby opomenutého účastníka náležite posúdiť.
skutkový stav a základné fakty	Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením z 21. decembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že je stavebníčkou stavby, o ktorej umiestnení v územnom konaní rozhodla mestská časť Bratislava - Ružinov rozhodnutím zo 17. júna 2009 (ďalej aj „územné rozhodnutie“) a ako stavbu v stavebnom konaní ju povolila mestská časť Bratislava - Staré Mesto rozhodnutím z 29. septembra 2014 (ďalej len „stavebné rozhodnutie“). Po právoplatnosti stavebného rozhodnutia stavebníčka začala s realizáciou stavby. Žalobou doručenou krajskému súdu 10. augusta 2015 sa tretia osoba - obchodná spoločnosť (ďalej len „žalobkyňa“) domáhala preskúmania zákonnosti stavebného rozhodnutia namietajúc, že jej ako subjektu, ktorý mal byť účastníkom dotknutého stavebného konania, nebolo stavebné rozhodnutie riadne doručené, a súčasne žiadala odloženie vykonateľnosti tohto rozhodnutia. Krajský súd sťažnosťou napadnutým uznesením uložil mestskej časti Bratislava - Staré Mesto (ďalej len „stavebný úrad“) povinnosť žalobkyni stavebné rozhodnutie doručiť a zároveň odložil vykonateľnosť tohto rozhodnutia.
z odôvodnenia	K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru Sťažovateľka tvrdí, že jej v sťažnosti označené práva boli porušené tým, že pred vydaním napadnutého uznesenia skúmal predovšetkým iba to, či sa so žalobcom malo konať ako s účastníkom a či sa s ním tak i konalo a na základe záverov, ku ktorým dospel výlučne na základe tvrdení žalobcu, návrhom žalobcu vyhovel, pričom nepostupoval nezávisle a nestranne s cieľom zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Krajský súd však sťažovateľke nedal žiadnu šancu uplatniť svoje právo na súdnu ochranu, hoci sa ho vydanie napadnutého rozhodnutia nepochybne dotýkalo. Podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) síce krajský súd mohol rozhodnúť o odložení vykonateľnosti právoplatného stavebného povolenia, ale vzhľadom na uvedené okolnosti mal zisťovať, či sa tým nedotkne ústavou zaručených práv sťažovateľky. Krajský súd sa v napadnutom uznesení zaoberal najmä dôvodmi, pre ktoré sa rozhodol podľa § 250b ods. 2 OSP uložiť správnomu orgánu povinnosť doručiť stavebné rozhodnutie žalobcovi do vlastných rúk, a prečo nepovažoval za dostačujúce jeho doručenie verejnou vyhláškou. Výrok, ktorým vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia odložil, odôvodnil tým, že v zmysle § 250b ods. 2 OSP zvažil všetky okolnosti týkajúce sa odkladu vykonateľnosti napadnutého stavebného rozhodnutia a odložil jeho vykonateľnosť aj s poukazom na § 250c ods. 1 OSP, podľa ktorého môže predseda senátu na žiadosť účastníka uznesením vykonateľnosť rozhodnutia odložiť, ak by okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia hrozila závažná ujma.

Z príloh sťažnosti vrátane napadnutého uznesenia vyplýva, že účastníkom konania o umiestnení predmetnej stavby bol právny predchodca žalobcu, ktorému územné rozhodnutie bolo doručené do vlastných rúk (čo je jeden z argumentov, pre ktorý ako žalobca, tak aj krajský súd považovali doručenie verejnou vyhláškou za nepostačujúce). Územné rozhodnutie – rozhodnutie mestskej časti Bratislava - Ružinov zo 17. júna 2009 obsahovalo aj posúdenie dopadov umiestňovanej stavby z hľadiska tienenia, resp. presvetlenia, keď toto nebolo namietané v konaní, samo rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť bez toho, že by bolo napadnuté odvolaním. Na túto skutočnosť ústavný súd poukázal už v uznesení o prijatí sťažnosti sťažovateľky.

Hoci krajský súd rozsiahle odôvodnil svoje rozhodnutie o tom, že stavebné rozhodnutie bolo nesprávne doručované, ak ho stavebný úrad doručoval verejnou vyhláškou, bez administratívneho spisu mohol len ťažko posúdiť, či a ako stavebný úrad so žalobcom konal, keďže tento bol v stavebnom rozhodnutí nepriamo označený ako jeden z vlastníkov pozemku a stavby na ňom. Správny súd totiž v rámci konania o žalobe opomenutého účastníka otázku, či žalobca je alebo nie je opomenutý účastník, šetrí ako otázku predbežnú. Skutočnosť, či mal byť žalobca účastníkom správneho konania (v zmysle správneho poriadku, resp. osobitného právneho predpisu), a charakter rozhodnutia, ktoré žalobca žalobou napáda, správny súd zisťuje predovšetkým z obsahu administratívneho spisu, ako aj napr. dopytom na správny orgán. Nemožno sa pritom stotožniť ani s názorom krajského súdu o neúčinnosti doručovania verejnou vyhláškou. Doručovanie písomností verejnou vyhláškou predstavuje v správnom konaní, ako aj v stavebnom konaní štandardný spôsob doručovania umožňujúci primeraným spôsobom riešiť napätie medzi povinnosťou orgánu verejnej správy oznámiť oprávneným subjektom relevantné údaje v konaní a požiadavkou zabezpečiť plynulý priebeh konania s elimináciou rizika jeho zablokovania v dôsledku objektívnej alebo subjektívnej nemožnosti doručenia veľkému počtu osôb v primeranom časovom rozpätí alebo v dôsledku absencie aktuálnych údajov o mieste ich pobytu.

Okrem toho zo zákonnej definície opomenutého účastníka aj z rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu je zrejmé, že postavenie opomenutého účastníka nepatrí tej osobe, s ktorou síce orgán verejnej správy nekonal ako s účastníkom administratívneho konania, hoci jej takéto postavenie inak patrilo, avšak vo veci vydané meritórne alebo konečné rozhodnutie, resp. opatrenie nebolo v zmysle osobitnej právnej úpravy doručované jednotlivo do vlastných rúk, ale bolo oznamované verejnou vyhláškou. Porušenie svojich procesných práv môže totiž takáto osoba namietat' buď v inštančnom administratívnom postupe, ak je tento prípustný, alebo v rámci všeobecnej správnej žaloby.

Pokiaľ ide o rozhodnutie krajského súdu o odklade vykonateľnosti, krajský súd rozhodol tak po úvahe, že orgány stavebného dozoru si neplnia svoje povinnosti, v dôsledku čoho „čo sa postaví, to sa nezbúra“, čomu krajský súd zrejme svojím rozhodnutím zamýšľal predísť.

Ústavný súd sa nemôže stotožniť s názorom krajského súdu, že motiváciou pre odklad vykonateľnosti napadnutého stavebného rozhodnutia bola prevencia možného zlyhania orgánov stavebného dohľadu pri odstraňovaní následkov výstavby v rozpore so zákonom a nie teda akútna potreba ochrany práv a právom chránených záujmov žalobcu ako vyžaduje § 250b ods. 2 OSP a § 250c ods. 1 OSP.

Právny záver krajského súdu o neúčinnom doručovaní verejnou vyhláškou a nevyhnutnosti odkladu vykonateľnosti stavebného rozhodnutia neobstojí z dôvodu nedostatočného posúdenia skutkového stavu veci a nedostatočného a logicky nekoherentného odôvodnenia. Uvedené dôvody krajského súdu nekorešponujú s jeho postupom. Hoci zákon v prípade konania podľa § 250b ods. 2 OSP výslovne neukladá rozhodovať po zadovážení administratívneho spisu, je zrejmé, že osobitne v danom prípade nebolo možné bez administratívneho spisu odôvodnenosť žaloby opomenutého účastníka náležite posúdiť. Krajský súd svojím rozhodnutím ignoroval okolnosti prípadu, o ktorých sa sám vyjadril ako o zakaždým problematických z hľadiska ochrany práv a právom chránených záujmov dotknutých subjektov (stavebníka – sťažovateľky, ako žalobcu ako účastníka konania). Závery krajského súdu sú tak vzhľadom na všetky okolnosti a špecifiká prerokúvaného prípadu nedostatočne odôvodnené a

	<p>jeho rozhodnutie trpí arbitrárnosťou a je ústavne neudržateľné. Ústavný súd preto skonštatoval porušenie označených práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zároveň toto uznesenie krajského súdu zrušil a vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu</p> <p>Keďže ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd porušil základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, zaoberal sa ďalej aj otázkou, či toto malo dopad na realizáciu vlastnickeho práva k nehnuteľnosti – stavbe, ktorej realizácia bola v dôsledku napadnutého rozhodnutia pozastavená. Zistenia arbitrárnosti a zjavnej neodôvodnenosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu viedli ústavný súd k záveru, že ním bolo porušené nielen základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale v príčinnej súvislosti s nimi aj základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právo na ochranu majetku čl. 1 dodatkového protokolu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>1. Základné právo sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave z 21. decembra 2015 porušené bolo.</u></p> <p><u>2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 21. decembra 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania.</u></p> <p><u>4. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, III. ÚS 79/02, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 210/04, PL. ÚS 22/06</p> <p>Najvyšší súd SR: uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžp 19/2011 z 30. marca 2012</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, § 250b ods. 2 OSP, § 250c ods. 1
klúčové slová	

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 443/2016
populárny názov	Vážne dôvody nesúhlasu odporcu so späťvzatím návrhu
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	28.06.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na skutočnosť, že odporca už vo vyjadrení k žalobnému návrhu tvrdil, že žalobný návrh je neopodstatnený, je pochopiteľné, že trvá na tom, aby vo veci bolo meritórne rozhodnuté o celom žalovanom nároku navrhovateľov. Na strane odporcu už aj vzhľadom na jeho druh povolania teda existujú vážne dôvody, ktoré bránili tomu, aby okresný súd na základe späťvzatia žalobného návrhu v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 62 688 € zo strany navrhovateľov konanie v tejto časti zastavil. Napadnuté rozhodnutie vzhľadom na uvedené v žiadnom prípade nemožno vnímať ako arbitrárne.

skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľov vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) z 29. februára 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).</p> <p>Napadnutým rozhodnutím krajský súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) z 11. novembra 2015, ktorým okresný súd návrh sťažovateľov (navrhovateľov) na zastavenie konania v časti týkajúcej sa zaplata 62 688 € zamietol.</p> <p>Sťažovatelia sa nestotožňujú s odôvodnením vážneho dôvodu prvostupňovým, ako aj odvolacím súdom a považujú rozhodnutie odvolacieho súdu za nepreskúmateľné.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd konštatoval, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci a svoje uznesenie, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na zastavenie konania v časti týkajúcej sa zaplata sumy 62 688 €, náležite odôvodnil, keď v súvislosti s vymedzením pojmu „vážne dôvody“ podľa § 96 ods. 2 OSP uviedol, že „Pojem vážnych dôvodov nie je definovaný a preto jeho vymedzenie sa prenecháva súdnej praxi. Takýmito dôvodmi môžu byť dôvody právne, ekonomické, morálne alebo aj iné, ktoré odôvodňujú záujem žalovanej strany na tom, aby o žalobe sa meritórne rozhodlo.“. Krajský súd zároveň uviedol, že už v žalobe samotnej navrhovateľa výšku škody odvádzali od hodnoty nehnuteľností (rodinného domu a pozemku) stanovenej na sumu 80 000 € a škoda mala byť spôsobená odporcom pri výkone jeho činnosti vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 2 C 14/2005, pričom predmetom tohto konania bol iba pozemok, a nie aj rodinný dom. Na túto skutočnosť okrem iných poukázal i odporca. Na základe uvedeného krajský súd vyvodil záver, že „na strane žalovaného tak existuje morálny i ekonomický záujem na tom, aby o žalobe žalobcov bolo v celom rozsahu meritórne rozhodnuté“. Ústavný súd s týmto záverom krajského súdu súhlasí a uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že odporca už vo vyjadrení k žalobnému návrhu tvrdil, že žalobný návrh je neopodstatnený, je pochopiteľné, že trvá na tom, aby vo veci bolo meritórne rozhodnuté o celom žalovanom nároku navrhovateľov. Na strane odporcu už aj vzhľadom na jeho druh povolania teda existujú vážne dôvody (morálne, ekonomické...), ktoré bránili tomu, aby okresný súd na základe späťvzatia žalobného návrhu v časti týkajúcej sa zaplata sumy 62 688 € zo strany navrhovateľov konanie v tejto časti zastavil.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie vzhľadom na uvedené v žiadnom prípade nemožno vnímať ako arbitrárne, a preto považuje postup krajského súdu pri preskúmaní rozhodnutia prvostupňového súdu za ústavne konformný prejav nezávislého súdneho rozhodovania vylučujúci možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010, II. ÚS 27/07, II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, III. ÚS 78/07, II. ÚS 193/2010, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07, II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05</p>
súvisiace právne predpisy	<p>zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, § 96 ods. 1 a 2</p>
klúčové slová	<p>náhrada škody (ujma) práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu arbitrárnosť</p>

spisová značka	III. ÚS 473/2016
populárny názov	Námietky proti rozhodnutiu súdu o neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí

spôsob vybavenia	
dátum rozhodnutia	07.07.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2
analytická právna veta	Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v Trestnom poriadku nie je zakotvené žiadne také ustanovenie, z ktorého by explicitne vyplývalo, že sťažnosť prokurátora musí byť v prípade jej oneskoreného odôvodnenia zamietnutá, obzvlášť v prípade, ak prokurátor v zákonnej lehote sťažnosť proti uzneseniu podal. Na ťarchu krajského súdu teda nemožno pričítať pochybenie prokuratúry, ktorá svoju povinnosť odôvodniť svoju sťažnosť splnila až s určitým časovým odstupom po podaní sťažnosti.
skutkový stav a základné fakty	Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a porušenie čl. 13 ods. 4 ústavy uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) z 21. mája 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) z 5. októbra 2009 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) odsúdený pre trestný čin ublíženia na zdraví na trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov s podmieňčným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu 5 rokov. Po uplynutí uvedenej skúšobnej doby okresný súd uznesením z 10. marca 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) vyslovil, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe osvedčil. Na základe sťažnosti prokurátora okresnej prokuratúry Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresná prokuratúra“) však krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu zrušil a vyslovil, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe podmieňčného odsúdenia neosvedčil, a preto trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov uložený mu rozsudkom okresného súdu vykoná.
z odôvodnenia	K porušeniu označených práv podľa sťažovateľa malo dôjsť tým, že: - krajský súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu na neverejnom zasadnutí, čo bolo v rozpore s § 419 ods. 1 Trestného poriadku, - krajský súd dospel k nesprávnemu záveru o neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe podmieňčného odsúdenia, - krajský súd rozhodol na základe sťažnosti prokurátora podanej proti uzneseniu okresného súdu, ktorá bola odôvodnená až dlhší čas po uplynutí zákonnej lehoty na podanie sťažnosti, - krajský súd nevzal do úvahy skutočnosť, že na sťažovateľa sa vzťahuje Rozhodnutie prezidenta Slovenskej republiky z 2. januára 2013 o amnestii publikované pod č. 1/2013 (ďalej len „rozhodnutie prezidenta o amnestii“). K námietke týkajúcej sa rozhodovania krajského súdu na neverejnom zasadnutí ústavný súd v prvom rade poukazuje na znenie § 301 Trestného poriadku, podľa ktorého na neverejnom zasadnutí rozhoduje senát tam, kde nie je zákonom predpísané, že sa rozhoduje na hlavnom pojednávaní alebo na verejnom zasadnutí. Z obsahu sťažnosti, ako aj obsahu uznesenia okresného súdu z 10. marca 2015 je zrejmé, že okresný súd v súlade s § 419 ods. 1 Trestného poriadku rozhodoval o osvedčení sťažovateľa v skúšobnej dobe na verejnom zasadnutí. Krajský súd následne rozhodoval o sťažnosti okresného prokurátora proti uzneseniu okresného súdu, a teda na jeho postup sa vzťahuje primárne § 192 Trestného poriadku, ktorý v odsekoch 3 až 5 ustanovuje, v ktorých prípadoch nadriadený súd rozhoduje o sťažnosti na verejnom zasadnutí. Rozhodovanie o sťažnosti proti uzneseniu o osvedčení sa v skúšobnej lehote podmieňčného odsúdenia však medzi týmito prípadmi uvedené nie je. S poukazom na citované znenie § 301 Trestného poriadku preto nie je možné rozhodnutie krajského súdu na neverejnom zasadnutí považovať za porušenie ustanovení Trestného poriadku, a týmto postupom nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označených základných práv. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že na jeho prípad sa malo vzťahovať rozhodnutie prezidenta o amnestii, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ bol odsúdený za viaceré trestných činov, okrem iného aj za trestný čin ublíženia na zdraví podľa

	<p>§ 222 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, podľa ktorého kto inému úmyselne spôsobí ťažkú ujmu na zdraví, potresce sa odňatím slobody na dva roky až osem rokov. Podľa článku V písm. a) rozhodnutia prezidenta o amnestii sa toto rozhodnutie nevzťahuje na tresty právoplatne uložené za trestné činy s následkom smrti, ťažkej ujmy na zdraví alebo škody veľkého rozsahu. Keďže sťažovateľ bol v bode 5 výroku odsudzujúceho rozsudku okresného súdu z 5. októbra 2009 uznaný vinným pre trestný čin ublíženia na zdraví, ktorým spôsobil poškodenému ťažkú ujmu na zdraví, nevzťahuje sa naň rozhodnutie prezidenta o amnestii, preto ani tejto jeho sťažnostnej námietke nebolo možné prisvedčiť.</p> <p>Sťažovateľ namietal skutočnosť, že prokurátor svoju sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o osvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia odôvodnil až s výrazným časovým odstupom po uplynutí lehoty na podanie sťažnosti podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku. Podľa názoru sťažovateľa mala byť takáto sťažnosť považovaná za nekvalifikovanú, keďže bola podaná v rozpore s § 189 ods. 3 Trestného poriadku, a teda mala byť krajským súdom zamietnutá.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že aj keď sa jeho námietka ukázala ako pravdivá a prokurátor okresnej prokuratúry naozaj odôvodnil svoju sťažnosť proti rozhodnutiu okresného súdu v zmysle § 189 ods. 3 Trestného poriadku až 30. marca 2015 (teda 20 dní po jej zhlásení na verejnom zasadnutí), táto okolnosť sama osebe ešte neznamená, že v konečnom dôsledku samotný krajský súd mal alebo mohol porušiť označené základné práva sťažovateľa podľa ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že v Trestnom poriadku nie je zakotvené žiadne také ustanovenie, z ktorého by explicitne vyplývalo, že sťažnosť prokurátora musí byť v prípade jej oneskoreného odôvodnenia zamietnutá, obzvlášť v prípade, ak prokurátor v zákonnej lehote sťažnosť proti uzneseniu podal. Na ťarchu krajského súdu teda nemožno pričítať pochybenie prokuratúry, ktorá svoju povinnosť odôvodniť svoju sťažnosť splnila až s určitým časovým odstupom po podaní sťažnosti. Odôvodnenie sťažnosti je totiž výlučne povinnosťou prokuratúry, pričom splnenie tejto povinnosti nemôže byť nijako sankčne vynucované zo strany súdu, a všeobecný súd nedisponuje ani účinnými zákonnými prostriedkami, prostredníctvom ktorých by mohol vo vzťahu k prokurátorovi ovplyvniť rýchlosť jeho konania.</p> <p>Napokon sťažovateľ namietal nedôvodnosť rozhodnutia krajského súdu o jeho neosvedčení.</p> <p>Vo vzťahu k namietanému uzneseniu krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že z obsahu jeho odôvodnenia nevyplýva jednostrannosť ani interpretácia skutkových okolností a relevantných právnych noriem odporujúca zásadám formálnej logiky, resp. taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd zrozumiteľne a v dostatočnej miere vysvetlil, na základe akých skutočností dospel k záveru o tom, že sťažovateľ nevedol počas doby podmieneného odsúdenia riadny život, ako aj to, prečo nebolo možné v prípade sťažovateľa predĺžiť jeho skúšobnú dobu. Jeho rozhodnutie sa preto nejaví ako arbitrárne alebo svojvoľné, teda také, ktoré by mohlo mať za následok porušenie sťažovateľom označených základných práv.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: IV. ÚS 146/08, m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010, I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07, m. m. III. ÚS 493/2011, mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02</p> <p>EŠLP: rozsudok z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, § 419 ods. 1, § 189 ods. 3</p> <p>zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, § 50 ods. 4</p>
<p>kľúčové slová</p>	

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 480/2016</p>
------------------------------	--------------------------------

populárny názov	Dôkazné bremeno pri doručovaní okamžitého skončenia pracovného pomeru
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	07.07.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Spory v pracovnoprávných veciach majú z dôvodu ochrany zamestnanca ako „slabšej“ strany sporu inak postavené dôkazné bremeno, keď na strane zamestnanca dochádza k tzv. informačnému deficitu, kedy ako účastník konania (sporová strana) nemôže vlastnými silami prekonať nemožnosť naplnenia bremana tvrdenia či bremana dôkazu. Dôkazné bremeno sa tak prenáša a viac zaťažuje zamestnávateľa. Pokiaľ aj všeobecné súdy touto zásadou neargumentovali, nemožno to mať za pochybenie rozsahu spôsobilého prívodiť porušenie procesných práv sťažovateľa ústavnoprávnych rozmerov.
skutkový stav a základné fakty	Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z 23. septembra 2015. Sťažovateľka bola účastníčkou konania v postavení žalovanej v konaní v pracovnoprávnej veci o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru vedeného pred Okresným súdom v Rožňave (ďalej len „okresný súd“). Rozsudkom zo 17. apríla 2012 okresný súd vyslovil neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktorým sťažovateľka skončila pracovný pomer so žalobcom v konaní pred všeobecným súdom, keďže z dôvodu väd jeho doručenia došlo k nedodržaniu zákonom stanovenej lehoty pre okamžité skončenie pracovného pomeru. Na odvolanie sťažovateľky krajský súd rozsudkom z 23. septembra 2015 rozsudok okresného súdu ako vecne a právne správny potvrdil.
z odôvodnenia	Podstatou námietok sťažovateľky sú vady odôvodnenia rozsudku krajského súdu, keď sa na jednej strane nevysporiadal s námietkami sťažovateľky, ale tiež vychádzal zo záverov odlišných od predchádzajúcej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu týkajúcich sa dôkazného bremana pri doručovaní zásielky – okamžitého skončenia pracovného pomeru – bez toho, že by toto odchylenie náležite odôvodnil. Ako z rozsudku krajského súdu vyplýva, ide vo veci o jeho druhé rozhodnutie po tom, ako bol jeho potvrdzujúci rozsudok z 28. mája 2013 uznesením najvyššieho súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Vo vzťahu k zisteniu skutkového stavu a dôkazov pre formulovanie skutkových záverov okresným súdom krajský súd skonštatoval, že súd prvého stupňa vykonal rozsiahle dokazovanie a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 Občianskeho súdneho poriadku, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, preto odvolací súd rozsudok, vrátane výroku o trovách konania účastníkov ako vecne správny potvrdil. Krajský súd poukázal na prerokovaciu zásadu, v zmysle ktorej má účastník jednak povinnosť tvrdenia a jednak dôkaznú povinnosť. Po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že zo strany žalobcu bola splnená tak procesná povinnosť tvrdenia, ako aj povinnosť jeho preukázania. Podľa jeho zistení to bola naopak sťažovateľka, ktorá nepostupovala s dostatočnou starostlivosťou, nevyznačila obsah zásielky na doručení, ale len na podacom lístku. Hoci jej krajský súd dal za pravdu v tom, že nejde o nesplnenie si zákonnej povinnosti, dodal, že sťažovateľka si takto zmarila možnosť preukázať ňou tvrdené skutočnosti v konaní pred súdom. Táto skutočnosť sama však nebola jediným dôvodom, pre ktorý súdy vyhodnotili ako preukázané tvrdenie žalobcu, a nie sťažovateľky. Na rozdiel od sťažovateľky ústavný súd nepovažuje napadnutý rozsudok krajského súdu za arbitrárny ani zjavne neopodstatnený, keďže z neho vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Možno teda uzavrieť, že krajský súd zodpovedal všetky právne a

	<p>skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľka svojím návrhom domáhala.</p> <p>Nad rámec veci k vyjadrenému názoru sťažovateľky „že postoj ústavného súdu v tejto veci môže mať podstatný význam a vplyv na stav právnej istoty aj do budúcnosti, pretože ide o podstatnú právnu otázku“, ústavný súd dáva do pozornosti sťažovateľky, že interpretácia a aplikácia zákonov predovšetkým prislúcha všeobecným súdom. Napriek tomu ústavný súd považuje za vhodné uviesť, že prejednávacia vec ako individuálny pracovnoprávny spor nie je celkom porovnateľná s vecou o výpoved' z nájmu. Spory v pracovnoprávnych veciach majú z dôvodu ochrany zamestnanca ako „slabšej“ strany sporu inak postavené dôkazné bremeno, keď na strane zamestnanca dochádza k tzv. informačnému deficitu, kedy ako účastník konania (sporová strana) nemôže vlastnými silami prekonať nemožnosť naplnenia bremena tvrdenia či bremena dôkazu. Dôkazné bremeno sa tak prenáša a viac zaťažuje zamestnávateľa. Pokiaľ aj všeobecné súdy touto zásadou neargumentovali, nemožno to mať za pochybenie rozsahu spôsobilého privodiť porušenie procesných práv sťažovateľa ústavnoprávnych rozmerov. Krajský súd preto nepochybil, ak sa nepriklonil k názoru prezentovanému sťažovateľkou, ktorá poukazovala na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Cdo 232/2010 z 27. februára 2012, ale vyslovil, že sa sťažovateľka v dôsledku vlastnej neopatrnosti ocitla v dôkaznej núdzi, kedy nebola spôsobilá preukázať ani doručenkou, ani inými prostriedkami, že za daného skutkového stavu skutočne riadne a včas doručila okamžité skončenie pracovného pomeru žalobcovi – zamestnancovi.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, IV. ÚS 115/03, I. ÚS 372/06, I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012, II. ÚS 193/2010</p> <p>ESELP: rozsudok vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, č. 16034/90, § 61, rozsudok vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, č. 18390/91, rozhodnutie č. 10153/82 z 13. 10. 1986, D. R. 49, s. 67, 74, rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, č. 20772/92</p>
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	<p>práca, pracovný pomer - okamžité zrušenie práca, pracovný pomer - neplatnosť rozviazania dokazovanie - dôkazné bremeno</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.